No. 150. 1842.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 13 December.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den December.

De koning heeft heden weder in den raad van ministers op de Tuilerien voorgezeten.

De hertogin *van Orleans* blijft met hare kinderen de vroeger door haar bewoonde vertrekken op het pavilloen Marsan bewonen. De hertog en hertogin *van Nemours* bewonen de vertrekken daarboven. Alleen heeft de hertog bezit genomen van het werkkabinet van wijlen zijn' broeder, met een daarbij behoorend salon.

— Gisteren heeft de hertog *van Nemours* een gedeelte der troepen van het garnizoen der hoofdstad op het Marsveld voor zich doen manoeuvreren.

— De tijdingen nopens de zaken van Barcelona, gisteren avond door het ministerieel blad medegedeeld, zijn, gelijk men reeds vermoedde, van het grootst gewigt, en melden dat werkelijk de regent *Espartero* de ongelukkige stad heeft doen bombarderen. Ziehier derzelver inhoud:

Perpignan, 4 *December*.

» Den 27sten heerschte er te Valencia eenige gisting. Te Terruel heeft zich eene voorloopige junta gevormd. Te Uenarez is een republikeinsche opstand uitgebarsten."

Perpignan, 5 *December*.

» Berigten uit Perthuis van heden morgen houden het volgende: » Het bombardement van Barcelona is den 3den des morgens ten elf ure begonnen. Het vuur duurt voort. Het volk zegt dat het de [redacted] Katalonie staat in massa op en komt Barcelona te hulp. De miliciens van Girona en van Figueras zijn vertrokken. De komst der britsche linieschepen heeft de verbittering der Katalonische bevolking ten top gevoerd.

» Deze tijdingen worden bevestigd door den conducteur der diligence van Figueras, die langs den geheelen weg de alarmklok heeft hooren luiden. Hij heeft de militie op weg gezien, de kreeten aanheffende: *Weg met Espartero! weg met de Engelschen*, *en leve Frankrijk!*

— Het *Journal des Débats* doet bovenstaande berigten door het volgende voorafgaan:

» De tijdingen uit Barcelona gisteren avond door het gouvernement bekend gemaakt, zijn van het alleruiterste gewigt. De stad wordt gebombardeerd sedert den morgen van den 3den. De komst der twee britsche linieschepen en het gerucht dat zich onder het volk nopens den aard hunner komst had verbreid (dat zij namelijk eene menigte congrevische vuurpijlen en andere projectielen aanbragten om tegen de stad te gebruiken) schijnen eene algemeene uitbarsting door geheel Katalonie te hebben verwekt, en de tot dusver weifelende bevolking in opstand te hebben gebragt. Verscheidene steden verklaren zich op nieuw, verscheidene anderen die rustig gebleven waren, staan thans op hare beurt op; eindelijk marcheren de militie en de gewapende boeren ter hulp van Barcelona.

» Toen wij gisteren het meedogenloos *ultimatum* van *Espartero* en de kreet van tegenstand vermeldden die dat ultimatum in de stad had doen opgaan, zeiden wij dat men onmogelijk kon voorzien wat er gebeuren zou; de strekking der gebeurtenissen wordt thans nog veel onberekenbaarder.

» Wij zelve hebben volstrekt geen tijdingen uit Barcelona ontvangen."

— De brieven gisteren uit Gerona van den 3den en uit Figueras en Perpignan van den 4den ontvangen spreken nog niet van het bombardement. Te Madrid kende men den 4den ook nog niet de beweging die hierboven gezegd wordt den 27sten November te Valencia te zijn voorgevallen. De officiele Madridsche courant van den 2den verklaart integendeel dat in de provincien alles rustig was, en de berigten die zij uit Valencia geeft, zijn van den 29sten.

— Uit Perpignan wordt van den 5den geschreven dat in den vorigen morgen 180 officieren tot de verschillende bataillons vaderlandsche tirailleurs van Barcelona behoorende, aldaar aangekomen waren. Deze leden verklaarden dat zij verpligt waren geweest eene schuilplaats in Frankrijk te zoeken, omdat de nieuwe junta gezind was zich onbepaald aan de door den regent gestelde voorwaarden te onderwerpen. — Den volgenden dag werden nog 200 of 300 dier leden te Perpignan gewacht; de reeds aangekomenen waren op Clermond Ferrand gerigt; het fransch gouvernement zou hen 45 centimes daags toeleggen.

— De tijdingen uit Madrid tot den 4den houden niet bijzonders dan dat de commissie die rapport moet uitbrengen over het handeltraktaat met Engeland drukke conferentien had met den minister van finantien waarbij de britsche gezant *Aston* tegenwoordig was.

Het gouvernement had het noodige geld naar Londen gezonden tot betaling van het halfjaar interest der nieuwe 3 pCt., en men zeide dat het 12 millioenen realen uit de Havanna had ontvangen, ten minste daarover disponeeren kon.

De *Echo* van Arragon kondigt de komst te Saragossa aan van 9 bataillons infanterie, behoorende tot de regimenten van Luchana, Constitution, Bailen, provinciale troepen van Pampeluna, een bataillon der genie en eene belegerings-batterij.

— Ter beurze was het bombardement van Barcelona het algemeene onderwerp der gesprekken; die tijding heeft te meer opzien gebaard, omdat men er niet meer aan geloofde en de opstand voor geëindigd hield. De notering was heden (9 December) 5 pCt. 119,30; 3 pCt. 79,05; Nap. 4. 107; Spanje 23¼; Rom L. 104½.

Van den 10*den*. — De nieuwe belgische gezant, de Prins *van Ligne*, heeft gisteren in een openbaar en plegtig gehoor zijne geloofsbrieven aan den koning overhandigd en daarop bezoeken bij de koningin en de verdere leden der familie afgelegd.

— Het *Journal des Débats* vermeldt dat de tegenwoordige pauselijke internuntius in Frankrijk, de heer *Garibaldi*, tot de waardigheid van aartsbisschop *in partibus* verheven is en met den titel van nuntius den heer *Fornani* bij het hof van Brussel zal vervangen.

— De regtbank van correctionele policie heeft haar vonnis uitgesproken in de zaak van het ongeluk op den spoorweg van Versailles op den 8sten Mei ll.; alle beklaagden zijn vrijgesproken en is de civiele partij tot de kosten veroordeeld.

— In de zitting der fransche akademie van eergisteren is de heer *Pasquier* als medelid opgenomen, en heeft de lofrede gehouden op zijn voorganger den heer *Frayssinous*, bisschop van Hermopolis. De heer *Mignet* heeft den heer *Pasquier* beantwoord.

— De minister voor het openbaar onderwijs, de heer *Villemain*, heeft twee jeugdige orientalisten met eene wetenschappelijke zending naar de Staten van centraal Azie, gelegen tusschen Cachemire en Kafiristan gezonden. De reis dier jeugdige beoefenaars der wetenschappen zal twee jaren duren terwijl zij jaarlijks ieder een onderstand van 12,000 fr. bekomen.

— De ministeriele bladen hielden gisteren avond en heden morgen de volgende telegraphische berigten:

Perpignan, 6 *December*.

» Berigten uit Perthuis van heden morgen houden dat Barcelona gisteren gekapituleerd heeft. De bewoners van Girona, die op marsch naar Barcelona waren, zijn op die tijding naar hunne stad terug gekeerd. — Er zijn noch brieven, noch reizigers van Barcelona aangekomen."

Bayonne, 6 *December*.

» Madrid was den 4den volkomen rustig. Uit de noordelijke provincien is niets nieuws."

Op hoedanige wijs of op welke voorwaarden Barcelona heeft gekapituleerd is volstrekt nog niet bekend. Men zal daartoe nadere tijdingen moeten afwachten. Men mag rekenen dat met de onderwerping van de stad het ook spoedig met de nieuwe beweging in de provincie zal gedaan zijn, daar blijkens bovenstaand berigt de patriotten van Girona reeds dadelijk terug zijn gekeerd.

— In eene bijzondere correspondentie van de Spaansche grenzen leest men nog de volgende bijzonderheden:

» Zoodra men te Barcelona kennis van de komst van den regent bekomen heeft, heeft de junta zich vereenigd; des morgens was zij voor den tegenstand gestemd, des middags wilde zij zich onderwerpen. De redacteur van den *Republicano* die zich tegen dit besluit wilde verzetten is gearresteerd geworden. De gewezen-president en vele andere hoofdlieden der beweging waren aan boord van de *Meleagre* gevlugt. Op dienzelfden dag is een parlementair van den regent in de stad gekomen, met eene opeisching tot de overgave; reeds vier gedelegeerden van de junta waren tot hem gezonden, voorzeker om over de overgave te onderhandelen. Dien dag weigerden het 1ste, 2de en 8ste bataillon van de vaderlandsche vrijwilligers benevens de artillerie van de nationale garde, te kapituleren; het 2de bataillon had een rood vaandel opgestoken, met de woorden: *Vaderland en vrijheid!*

» Het schijnt zeker dat er stappen bij den franschen consul zijn gedaan om van hem te weten of men op de ondersteuning van Frankrijk kon rekenen, ingeval men 't zij eene fransche of andere vlag opstak. Volgens geloofwaardige brieven had de consul, de heer *Lesseps*, in tegenwoordigheid van den nederlandschen consul, geantwoord, dat hij uitsluitend belast was met de verdediging der fransche belangen; dat hij sedert de onlusten al het goede had gedaan dat in zijn vermogen was, zonder onderscheid van partij, en zonder 't zij zijn gouvernement, 't zij zijn karakter te compromitteren; dat het fransche gouvernement te opregt en te magtig was om niet openlijk den regent aan te vallen zoo het bezwaren tegen hem had, maar dat het nimmer de hand in een opstand zou leenen. Dit waardig en gepast antwoord kan tevens strekken om op hare regte waarde de kwaadwillige geruchten te waarderen die de generaal *van Halen* met voordacht doet verspreiden.

» Het was den 2den te Barcelona geheel onzeker of de stad zich al of niet onderwerpen zou; 80 der meest in de gebeurtenissen betrokken personen hadden zich nog dien dag ingescheept; de alarmtrom werd geslagen, de klokken werden geluid. Des namiddags ten vier ure was de britsche consul uit het hoofdkwartier in de stad teruggekeerd, met het berigt dat de regent besloten was ten tien ure des morgens van den 3den de stad te bombarderen, zooals werkelijk ook geschied is, en haar daarna te bestormen zoo zij zich dan nog niet onderwierp."

— De officieële Madridsche courant van den 1sten houdt een berigt van den franschen consul *Lesseps* te Barcelona, op uitnoodiging van den kapitein-generaal *van Halen*, houdende, dat hij al wat in zijn vermogen was doen zou om de ontscheping van spaansche emigranten op fransche schepen voor te komen, en dat hij aan de fransche havens in de nabijheid zou schrijven, opdat men naauwlettend acht sloeg op de punten waar die lieden konden ingescheept worden.

De britsche consul te Barcelona heeft bekend gemaakt dat hij aan de Engelsche schepen op de reede bevolen had om vreemdelingen die aan boord kwamen op te nemen, en alleen de spaansche onderdanen af te wijzen.

— Volgens de berigten uit Madrid verwachtte men daar, dat de wetgevende kamers terstond na de terugkomst weder zouden geopend worden. Er liepen verontrustende geruchten omtrent Sevilie, maar men wist niets bepaalds.

— Ter beurze van heden (10 December) waren genoteerd: 5 pCt. 119, 55; 3 pCt. 79, 20; Nap. r. 107, 10; Spanje 23½; Rom. L. 104.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 8sten December.

Naar men verneemt, heeft Z. M. de Keizer van Rusland, bij eene dezer dagen uitgevaardigde ukase, den diensttijd der soldaten tot op 10 jaren verminderd, zoo men wil, ten einde de desertien onder de Russische troepen, die veelal veroorzaakt werden door de vrees voor den zoo langen diensttijd, zoo niet geheel, thans gedeeltelijk te doen ophouden.

— Z. K. H. de Erfgroothertog van Weimar bevond zich den 1sten dezer sedert eenige dagen te Berlijn, doch zonder door zijne Gemalin vergezeld te wezen.

— Er worden hier vele toebereidselen gemaakt ter viering van den honderdjarigen verjaardag van den overleden veldmaarschalk *Blücher*, welke den 16den dezer maand invalt. Prins *Wilhelm*, oom des Konings, staat aan het hoofd van het feest committé. Slechts die militairen of burgers, die in den vrijheids-oorlog hebben medegevochten, kunnen daaraan deelnemen. Tot dit getal behooren zeven onzer ministers van staat, namelijk de minister van oorlog *Boijen*, de minister van financiën *von Bodelschwing*; de minister van buitenlandsche zaken *von Bülow*, de staats-ministers *von Rochow*, *von Thiele*, *von Alvensleben* en de Graaf *zu Stolberg-Wernigerode*, die allen aan dit feest zullen deel nemen. De ruime, prachtige concert-zaal in den koninklijken schouwburg wordt tot de viering van hetzelve ingerigt. Men vleit zich, dat de Koning en de Prins van Pruissen het door hunne tegenwoordigheid zullen opluisteren.

— Uit Weimar schrijft men van den 8sten, dat de baron *Schimmelpenninck*, Nederlandsch gezant bij het Pruissische hof, zich thans in die stad bevond. Gelijk bekend is, heeft Z. M. de Koning der Nederlanden dien baron ook als gevolmagtigd minister te Weimar benoemd. Den 3den heeft hij in die hoedanigheid zijne geloofsbrieven ten hove overhandigd.

— In een door de dagbladen medegedeeld berigt uit Bonn wordt gemeld, dat de lessen van den hoogleeraar *Dahlmann* steeds door zeer vele toehoorders worden bijgewoond, maar dat de lieden, welke van dien leeraar de verkondiging van ultra-liberale beginselen hadden verwacht, zich ten deze allezins bedrogen vonden, en dan ook reeds zich ontevreden betoonden.

— In eenen brief uit Napels van den 26sten November leest men:

» Van den eenen dag tot den anderen hoopt men reeds weken en maanden achtereen op verbetering van het weder, doch altijd te vergeefs. Een zoo langdurige regen, van telkens herhaalde stormen en, bij afwisseling, nu eens van koude dan eens van warme winden vergezeld, zoude in ieder ander land als een buitengewoon verschijnsel beschouwd worden, doch hier te lande is zulk eene weêrsgesteldheid iets ongehoords. Voor alle klassen van ingezetenen is zij hinderlijk — want alle onderlinge gemeenschap is min of meer gestremd; — doch vooral is zij onaangenaam voor de menigvuldige vreemdelingen, die, uit het Noorden komende, hier eene warmere luchtstreek zochten, en nu sedert maanden bijna altijd te huis hebben moeten blijven. Allertreurigst echter treft zij de arme landbewoners, die tegen zulk onstuimig weder door niets beschermd worden en hunne geringe bezittingen, ja zelfs hun leven, in gevaar zien gebragt. Reeds ontvangen wij, wat dit laatste betreft, uit verscheidene deelen van ons Koningrijk hoogst droevige tijdingen; de aanhoudende nattigheid en het zwellen van anders weinig beteekenende riviertjes en beken aan gene zijde der Abruzzo's hebben aanmerkelijke schaden aangerigt. Overal zijn bruggen, wegen, woningen, molens, enz. weggespoeld, de menschen zonder dak en de gemeenschap gestremd. De oevers van de kleine rivier Sabato staan ter diepte van acht palmi's (2 à 3 Nederlandsche ellen) onder water, en de bewoners hebben, met achterlating hunner goederen, de vlugt moeten nemen; te S. Lucia di Serino werden eene kerk en negen huizen door het water geheel vernield en van derzelver 40 bewoners kon slechts de helft met groot gevaar gered worden. — Z. M. de konin is eergisteren aan boord van het linieschip *de Vesuvius*, uit Sicilie teruggekeerd. Dat schip was door tegenwind genoodzaakt geworden, om verscheidene dagen in volle zee te blijven, zonder de golf te kunnen bereiken."

Volgens een berigt uit Palermo heeft de Koning gedurende zijn verblijf in Sicilie, vooral ook den arbeid aan de nieuwe straatwegen in oogenschouw genomen, die aldaar worden aangelegd, en met welken arbeid men niet zoo spoedig vordert, als voor de belangen van het eiland wenschelijk zou zijn. In de distrikten, waar vooral zwavel verzameld wordt, is de Koning met bijzondere geestdrift ontvangen, en heeft men zich op alle mogelijke wijze erkentelijk trachten te toonen voor de vermindering van het regt van uitvoer, op dat voor die streken zoo belangrijk handels-artikel.

BELGIE.

BRUSSEL, den 11den December.

De kamer der vertegenwoordigers gaat met spoed voort, aan de behandeling der budgeten voor het volgend jaar. Eergisteren heeft zij het budget van justitie met eenparigheid aangenomen en daarop dat van de buitenlandsche zaken begonnen, terwijl in deze zelfde zitting de rapporten over de begrootingen voor marine en finantien zijn uitgebragt.

In de zitting van gisteren zijn de discussien over het budget der buitenlandsche zaken voortgezet, en heeft de kamer zich vooral bezig gehouden met een voorstel van den heer *Ozy*, die verlangde dat de legatien te Weenen, Frankfort, Rome en Konstantinopel, door geen gezanten, maar slechts door zaakgelastigden wierden waargenomen, hetgeen eene aanzienlijke bezuiniging zou geven. Dit voorstel werd echter door eene groote meerderheid verworpen.

— De senaat is tegen den 19den dezer bijeengekomen.

— Onder eenige andere benoemingen in het vak der diplomatie is de graaf *Conrad d' Ursel*, thans aan de legatie te Madrid geattacheerd, in dezelfde betrekking bij die te 's Hage overgeplaatst.

— Aanstaanden Vrijdag den 16den viert de koning zijn 52sten verjaardag.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 10den December.

Bij zijner Majesteit besluit van den 8sten December 1842, No. 66, is aan de navolgende notarissen vergund, hunne standplaatsen naar elders over te brengen, als aan:

J. F. C. Meijer, van Hoogeloon naar Bladel, kanton Oirschot; *H. Schuyten*, van Zwijndrecht naar de stad Dordrecht; Mr. *H. H. A. Sluis*, van Vledder naar Dwingelo.

— Bij Zijner Majesteit besluit van den 8sten December 1842, n°. 69, is tot lid van de commissie van administratie over het burgerlijk en

militair huis van verzekering te 's Hertogenbosch benoemd, de heer *A. de Geus*, en zulks ter vervanging van den heer *E. de Kruijff*, als zoodanig eervol ontslagen.

— Uit het verslag der centrale afdeeling van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nopens het voorstel van den heer *Schooneveld*, tot verandering der artikelen 91 en 93 van het reglement van orde voor die Kamer, blijkt, dat de overwegingen van de afdeelingen over dat voorstel, onder anderen, tot de navolgende uitkomst hebben geleid: 1°. dat hetzelve, om redenen door den voorsteller aangevoerd, de goedkeuring van 19 leden heeft verworven, terwijl 20 leden zich stellig tegen hetzelve hebben verklaard. Dezen vermeenen, dat art. 109 der Grondwet hier niet van dadelijke toepassing is, en de Kamer de bevoegdheid heeft, om hetgeen steeds gebruikelijk was, bij het reglement verpligtend te maken; 2°. dat twee afdeelingen, bestaande uit 16 leden, ofschoon nopens de doelmatigheid der voorgedragen verandering dezelfde zienswijze niet deelende, eenstemmig hebben verlangd, de behandeling van dit voorstel te verdagen tot omstreeks het einde dezer zitting, welk verlangen nog in twee andere afdeelingen door onderscheidene leden is gedeeld; 3°. dat 6 der 20 leden, die zich tegen het voorstel hebben verklaard, van gevoelen zijn, dat, bijaldien tot de verandering in art. 91 en 23 wordt besloten, op grond van derzelver vermeenden strijd met art. 109 der Grondwet, evenzeer behoort te worden te gemoet gekomen aan de aanmerkingen van die leden, welke zich bezwaard achten door de slotbepaling van art. 56, ten einde op deze wijs het reglement van orde noch in het eene, noch in het andere geval præjudiciere aan art. 109 der Grondwet; enz.

De voorsteller, de heer *Schooneveld*, heeft op de bedenkingen, tegen zijn voorstel gemaakt, bereids geantwoord, en nogmaals in het breede de noodzakelijkheid van de door hem voorgestelde veranderingen betoogd en tevens het belang aangewezen, hetwelk er in gelegen is, om dezelve zoo spoedig mogelijk in overweging te nemen.

Ter voldoening aan den wensch van sommige leden, is de redactie van de voorgestelde nieuwe artikelen veranderd als volgt:

» Art. 91. Het ontwerp, door de commissie goedgekeurd zijnde, wordt ter tafel gebragt, naar de afdeelingen verzonden en aldaar onderzocht.

» Art. 93. De beraadslaging daarover wordt aan de orde van den dag gesteld. Bij den aanvang van de vergadering wordt het ontwerp-adres, gedrukt aan de leden rondgedeeld."

— Z. M. heeft den heer *P. J. Veth* eervol ontslagen als hoogleeraar aan het athenæum te Franeker, zijnde dezelve als zoodanig te Amsterdam beroepen.

— Het 's Gravenhaagsch *Nederlandsch Nieuwsblad* behelst het volgende:

» Sedert eenigen tijd wordt de algemeene belangstelling hier ter stede levendig opgewekt door een nieuw systema van gaz-verlichting, en reeds is, gelijk men weet, eene fabrijk tot vervaardiging van de vereischte toestellen in de Bogt van Guinea, n°. 342, tot stand gebragt. De eigenaar dezer inrigting, de Heer *Hallo*, zal dezen nieuwen tak van kunstvlijt niet alleen in deze residentie, maar ook te Amsterdam, waar hij eene gelijksoortige fabrijk heeft opgerigt, in werking brengen. — Ofschoon de eigenaar zich tot regel heeft gesteld, om zijne inrigting niet te laten bezigtigen, alvorens een in de wetenschap hoog geplaatst persoon in staat is geweest, van de daarin gevolgde wijze van bereiding en de verkregen uitkomsten kennis te nemen, zijn wij echter ten gevolge eener bijzonder welwillende vergunning in de gelegenheid geweest, de bedoelde toestellen te zien werken.

» De eenvoudigheid dezer toestellen, die verplaatst kunnen worden, hunne werking voortbrengen zonder eenig het minste vuur te behoeven, en des niet te min een zeer zuiver gazlicht leveren, zonder reuk noch rook, dat buitengewoon helder en van eene verblindende witheid is, heeft ons inderdaad doen verbaasd staan; want alles wat wij aanschouwden heeft ons overtuigd, dat hier alle moeijelijkheden door de wetenschap en eenen volhardenden arbeid gelukkig zijn te boven gekomen.

» Dit nieuw systema doet alle gevaren verdwijnen, die met de oude stelsels verbonden zijn, zoo wel die welke door het bezigen van gazometers, als het ontstaan van lekken in de geleibuizen, bij de aanwending van loopend gas, kunnen worden te weeg gebragt. Dit nieuwe, gebreveteerde stelsel, dat men thans bezig is in alle groote Staten van Europa in werking te brengen, maakt de ongelukken geheel onmogelijk, die bij de gewone gasverlichting door de vermenging van het ontplofbare gas met de in de gebouwen aanwezige dampkringslucht, zoo menigvuldig plaats grepen; want, zoo als wij ons hiervan met eigen oogen hebben kunnen overtuigen, op hetzelfde oogenblik dat de vlam der bekken wordt uitgedoofd, houdt de toestel op te werken en gas voort te brengen.

» Uit het propectus, hetwelk aan ons is medegedeeld, hebben wij gezien, dat een toestel voor 40 bekken, die men overal kan plaatsen waar men goedvindt, die zonder verwarming te behoeven, werkzaam is, en die geene andere zorg vereischt dan dat men eene kraan opent wanneer men gas verlangt en haar weder sluit wanneer men de verlichting wil doen ophouden, dat zoodanige toestel, zeggen wij, eenen omvang heeft van niet meer dan eene halve el, welke in eene slechts zeer geringe verhouding toeneemt, indien hij 60 of 80 bekken moet voeden, en dat hij alzoo tot de verlichting van steden kan gebezigd worden, zonder dat er eenige hoegenaamde geleibuizen in de straten behoeven geplaatst te worden.

» Buiten en behalve al deze voordeelen is de prijs dezer wijze van verlichting veel minder dan die van elke andere, en naar hetgeen wij gezien hebben, kunnen wij slechts lof geven aan een stelsel, dat alle voorwaarden, in zich vereenigt, welke het goed slagen van zoodanige onderneming kunnen verzekeren, zekerheid, eenvoudigheid, sterkte van helderheid van licht en besparing van kosten.

— Uit Nijmegen schrijft men van den 5 December:

» Het toenemend zedebederf schijnt zich ook van lieverlede onder den landelijken stand te verspreiden: immers hoort men sedert eenigen tijd van dieverijen, waaronder vooral het stelen van veldvruchten of het berooven van den landman van het hoofdmiddel van zijn bestaan moet genoemd worden. Met eene ongehoorde stoutheid naderen de dieven in den nacht de bijenhutten, ledigen de zwaar gevulde korven en gaan met dien buit stadwaarts ten verkoop. Het bespiedend oog der openbare magt mogt het in het eerst niet gelukken deze stroopers in handen van het geregt over te leveren. Op zekeren dag echter, nadat des nachts te voren onder de gemeente Wijchen, een aanzienlijke diefstal van dit product was gepleegd, werd aan eene der stads-poorten een daarvan verdacht persoon aangehouden, op een handwagen eene groote hoeveelheid honig met zich voerende, met het voornemen dezelve binnen deze stad te veilen en te verkoopen. Dit plan mogt hem evenwel niet gelukken, want hij werd gevangen gezet, en nadat er tegen hem proces gemaakt, en hij, ongeacht zijne halstarrige ontkentenis, aan de dieverij werd schuldig bevonden, dezer dagen bij vonnis der Arrondissements-Regtbank alhier veroordeeld tot gevangenisstraf in een huis van correctie voor den tijd van twee achtereenvolgende jaren.

Bij het thans nog in werking zijnde *Code Penal*, zijn deze misdrijven, onder de *generieke* benaming van *overige dieverijen*, bij dat wetboek niet voorzien, gerangschikt, onder alle mogelijke *eenvoudige diefstallen*.

Met genoegen hebben wij echter in het onlangs voorgedragen wetsontwerp des 2den boeks van het strafregt, opgemerkt, dat, daarin van deze soort van diefstallen, voor zoo verre de bijenhutten aan de *openbare trouw* zijn overgelaten, afzonderlijk gewag gemaakt en voor den regter meerdere ruimte gelaten wordt, om deze dieverijen naar omstandigheden gevoeliger te kunnen straffen.

— Men schrijft uit Zwolle het navolgende:

» In den vroegen morgen van den 7 dezer, overkwam den heer *Kessel*, bouwkundig teekenaar hier ter stede, een allerontzettends en voor zijne naaste betrekkingen en vrienden onvergetelijk ongeluk. Met een' zijner vrienden, den heer *Hagedoorn*, van het bal komende, hetwelk ter gelegenheid van 's Konings verjaardag, in het locaal *Bellevue* werd gegeven, kozen zij door de duisternis, veroorzaakt door het mistig weder, een verkeerd pad en door het licht eener lantaren misleid, vielen zij plotseling in het water. Daar de heer *Hagedoorn* op zijn vriend viel, werd dezen door een schipper, die met zijn vaartuig in de nabijheid lag en op het gekerm was toegesneld, spoedig gered, doch de heer *Kessel*, die men niet tijdig genoeg ontdekte, moest, niettegenstaande alle aangewende middelen, in korten tijd zijn jeugdig en veel belovend leven eindigen."

— Ter vervulling der vacature, in het provinciaal geregtshof van Gelderland, ontstaan door het overlijden van den raadsheer Mr. *J. V. Westrik*, is, in de buitengewone vergadering der provinciale Staten van die provincie, den 8 dezer, de aanbevelingslijst van het hof medegedeeld. Op dezelve waren geplaatst: 1°. Mr. *L. H. Rambonnet*, griffier bij het hof; 2°. Mr. *M. J. van Gelein Vitringa*, voorzitter in de arrondissements regtbank te Arnhem; 3°. Mr. *G. J. Yssel de Schepper*, lid van diezelfde regtbank; 4°. Mr. *A. F. C. van Troyen*, officier van justitie te Nymegen; 5°. Mr. *F. S. op ten Noort*, officier van justitie te Zutphen, en 6°. Mr. *W. A. van Lith de Jeude*, lid van de regtbank.

— Niet alleen te Wijk bij Duurstede, waar men wederom verschillende belangrijke voorwerpen, zoo als gegraveerde steentjes, slingersteenen, Romeinsche en Carolingische munten, gevonden heeft, maar ook te Vechten worden dagelijks beenderen uitgegraven. Behalve andere oudheden, vindt men er vele Romeinsche, meestal koperen penningen. Maandag ll., den 5den December, zijn daar in een kuil of put, ter diepte van omstreeks 1 el 5 palm onder den grond, een twintigtal lampjes en twee kleine urnen of potjes gevonden.

— In de op ll. Woensdag te Amsterdam, door de Nederlandsche Handelmaatschappij, gehouden veiling van 1288/4, 234/12 en 19/32 kisten *Java*-thee is alles verkocht, tegen 103 tot 400 cents.

***NOORD-BRABANDSCHE VOLKS-ALMANAK.* 1843. *Eerste jaargang, 's Hertogenbosch bij* P. R. D. MULLER. . . . . *f* 0,90.**

Even als andere Provincien, zal ook Noord-Braband voortaan eenen *Volks-Almanak* hebben, indien althans de verzamelaar en [illegible] genoeg ondersteuning en debiet vindt, om zijne onderneming voort te zetten; en wij wenschen hem dit van harte toe, omdat de eerste jaargang, die thans voor ons ligt, naar de beteekenis, die men aan het woord pleegt te hechten, vrij wel aan het doel beantwoordt. Wij willen hiermede niet gezegd hebben, dat de geheele inhoud ons even belangrijk voorkomt, maar wij zijn overtuigd van de moeijelijkheid, om zich, bij doorgaans geringe medewerking, dadelijk op de gewenschte hoogte te plaatsen; en wanneer dan het boekske in het algemeen de blijken draagt van eenen goeden smaak, en van den wil om iets nuttigs en aangenaams te leveren, achten wij het voor 't minst zeer verschoonbaar, dat één enkel stuk werd opgenomen, hetwelk bij ruimere keuze misschien ware ter zijde gelegd.

Onder dit kaf, dat eene strenge kritiek van het koorn afgezonderd zoude willen zien, behoort gewis in de eerste plaats, een kort en zeer oppervlakkig overzigt van de geschiedenis van Noord-Braband, dat in de Algemeene geschied- en aardrijkskundige beschrijving van het Koningrijk der Nederlanden, van den Heer A. J. VAN DER AA, waaruit het grootendeels is overgenomen, volkomen op zijne plaats en allezins voldoende kan zijn, doch als bijdrage in een jaarboekje inderdaad weinig te beduiden heeft; terwijl wij al verder daaronder rangschikken: een *Schaatsenrijderslied*, benevens eenen *zang der avondschemering van* VICTOR HUGO, waarvan de dichterlijke verdiensten zeer middelmatig zijn, en een negental anecdoten, die vermoedelijk reeds meermalen in eenen oud Hollandschen almanak zijn uitgekraamd, of althans daarin beter, dan in dit jaarboekje, op hare plaats zouden zijn.

Doch wij herhalen het, er is, bij dit min belangrijke, veel dat wij met genoegen gelezen hebben, en dat de onderneming ongetwijfeld bijval zal doen vinden. Onder de prozastukken meenen wij, dat daarop aanspraak heeft: *Iets over de Peel*, waarin men eene korte doch zakelijke beschrijving dier weinig bekende landstreek, met eenige wenken omtrent de voordeelen, die daaruit zouden kunnen getrokken worden, aantreft; een levensverhaal van D[r] JAN INGENHOUSZ, dat aan de verdiensten van dezen geleerden eene regtmatige hulde toebrengt, en, van zijn portret vergezeld gaat; iets over de *kindervreugd op Palm-Zondag*, over *de Paascheijeren*, en over de *Rij-, kwanselen- boksenbieren*, ter opheldering van oude Noord-Brabandsche gebruiken en zeden; en eindelijk eenige aardrijks- en geschiedkundige bijzonderheden omtrent het voormaals vrije *graafschap Bokhoven*, met een afbeeldsel der grafTombe, welke zich in de kerk aldaar bevindt (*).

Even zoo onderscheiden zich onder de dichtstukjes, behalve eenige gelegenheidsverzen, eene klagt van *Sophia van Engeland, vrouwe van Heusden*, en vooral *de Duivelsbrug*, eene romance, zoo men wil, door een der jagers van het Leidsche Studenten-korps in 1831 gedicht, ter herinnering aan eene volksoverlevering.

Wij hebben eindelijk nog hierbij te voegen, dat de titel, even als de beide hiervoren vermelde platen, gesteendrukt is, en dat het geheel net en sierlijk is uitgevoerd; zoodat wij ten slotte dit jaarboekje vrijmoedig aanbevelen.

(*) Het is vermoedelijk bij vergissing, dat op bl. 90, de oppervlakte der gemeente Bokhoven wordt gezegd 322 roeden en 16 ellen te zijn, terwijl dezelve, volgens VAN DER AA, aardrijkskundig woordenboek bl. 542, bedraagt 322 bunders, 60 roeden en 16 vierkante ellen.

DEPARTEMENT BREDA

DER

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

Vergadering op WOENSDAG den 14. December 1842, des avonds ten 6 ure.

De Spreekbeurten zullen vervuld worden door de Heeren VAN BOLHUIS en BÜHRMAN. Muzijk: *Breda's Philharmonie*.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zatardag (10 *December*) waren de fondsen genoteerd: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{1}{2}$; id. 5 pCt. 101 zeven zest.; Kansbill. $26\frac{1}{4}$; Amort.-Syndik. $94\frac{5}{16}$; dito $3\frac{1}{2}$ pCt. $77\frac{1}{4}$; Domein Losr. $100\frac{7}{8}$; Handelm. $130\frac{7}{8}$; O. Indie 99 dert. zest.; Spoorweg op Haarl. $61\frac{1}{2}$; dito op Rott. 60; Rijn spoorw. 90; Haarlemmermeer 103 drie achtste; Rusland $105\frac{7}{8}$; id. 4 pCt. bij Hope $88\frac{1}{4}$; Inschr. in Assign. $67\frac{3}{4}$; Certif. van dito 6 pCt. 70; Spanje $19\frac{1}{4}$; Portugal 5 pCt. 32; Oostenr. Met. $107\frac{15}{16}$; Amerika 6 pCt. 40; dito 5 pCt. $43\frac{1}{4}$; Braz. $69\frac{5}{8}$; Columbia $15\frac{7}{8}$; Mexiko $31\frac{1}{8}$.

MAATSCHAPPIJ

VAN

ALGEMEENE ASSURANTIEN

OP HET LEVEN, DE DOTALE FONDSEN, OVERLEVINGEN

EN

BRANDSCHADEN.

(Te *Brussel* gevestigd.)

Deze Maatschappij onder bestuur van den Graaf J. A. COGHEN, voorheen Minister van Financiën, Lid van de Kamer der Volksvertegenwoordigers, als Agent-Generaal, is in twee afdeelingen onder hetzelfde bestuur gesplitst. — Die der Brandschaden verzekert tegen Brand en het vuur des Hemels, alle Roerende en Onroerende Goederen, Veldvruchten, Bosschen en Koopwaren van allen aard; onder anderen gewone Gebouwen tegen slechts 60 Cents premie, per Duizend Gulden, zoo ook den Inboedel of Huisraad; zonder immer inlegeld te vorderen, noch in rekening te brengen: Taxatieloon, zegelgeld of wat meer, en is gewaarborgd voor deze afdeeling door een kapitaal van Twee Millioenen Guldens en eene Reserve-Kas van *f* 150,000.

De Levensverzekering welke jaarlijksch ruim Driemaal Honderd Duizend Francs aan Lijfrenten uitbetaald, heeft onderscheidene bedoelingen, voor allen die zich, of hunne dierbare betrekkingen, eene gelukkige toekomst willen verzekeren.

Nadere informatien en gratis prospectus te bekomen bij den Correspondent J. P. C. PISTORIUS, op de Boschstraat n°. 283 te *Breda*.

D. BARELLA,

VAN *AMSTERDAM*,

is alhier gearriveerd met een Assortiment nieuwmodische BAROMETERS, THERMOMETERS en VOCHTWEGERS, en repareert alles wat tot dit vak behoort. Is gelogeerd bij J. GOOSSENS, in het Logement *de Druif*, op de Havermarkt.

*** ADRIANUS VAN DE WERK, Notaris te *Zevenbergen*, zal aldaar, in het *Wapen van Zevenbergen*, op Donderdag den 12. Januarij 1843 publiek Veilen en op Donderdag den 26. Januarij daaraanvolgende finaal Verkoopen:

Ruim 20 Bunders extra beste ZAAI- en WEILANDEN, gelegen in den *Bruiningschen Polder*, *Grooten-* en *Kleinen-Pelgrim* en in den *Moerdijk*, onder *Zevenbergen*, in onderscheidene Kavels, benevens $\frac{1}{15}$ Portie in de *Oude Zevenbergsche* MEESTOOF.

's Avonds om 5 uren te beginnen.

*** Bij de *Academie-* en *Gouvernements-drukkers* L. E. BOSCH EN ZOON te Utrecht, zijn van de pers gekomen, en aan de voornaamste Boekhandelaars verzonden:

1°. **Utrechtsche Volks-Almanak**

VOOR 1843.

Behalve de Kalender, opgave van Ambtenaren, Kollegiën, Bevolking, enz., vindt men er in: Bijdragen van de Heeren DORN SEIFFEN, Prof. ALEXANDER, *over het 's Rijks Hospitaal;* R. H. VAN SOMEREN, *over het Graafschap Holland, in verband met het Utrechtsche Bisdom;* D°. VAN SPALL, *een tafereel uit de Fransche Overheersching;* D°. V. D. VEUR, *de opdelvingen te Wijk;* Mr. J. I. D. NEPVEU, *Cath. van Leemput;* Mr. BEUCKER ANDREAE, *over Paus Adriaan;* D°. v. S., *de Vastenavond;* Mr. V., *over de Snelheid van Paarden;* L., *Moed, Onversaagdheid en Trouw;* D°. VAN GRONINGEN; D°. J. J. NEUMAN; D°. DE SAU; J. B. CHRISTEMEIJER; F. WIJSMAN; L. E. BOSCH, *de Geestelijke eigendommen in Utrecht; De Latijnsche School te Utrecht; Proeve ter verklaring van namen van Straten in Utrecht; De Unie van Utrecht; Het oude Utrecht, zijne St. Anthonius varkens en Hofbeer; enz.* Dit Jaarboekje is versierd met het portret van den Baron VAN LIJNDEN VAN LUNENBURG; en drie Platen: Het Duitsche Huis; Het beschieten van Vredenburg en het Huis ter Eem.

De prijs bij inteekening *f* 1,00, voor HH. Notarissen met wit papier doorschoten; buiten inteekening *f* 1,20. Gebonden, verguld op snede in koker *f* 1,80.

2°. **MINIATUUR ALMANAK**

VOOR 1843.

Opgedragen aan HARE KONINKLIJKE HOOGHEID Mevr. DE ERF-GROOTHERTOGIN SOPHIA VAN SAXEN WEIMAR-EISENACH. *Versierd met vier fraaije gravuren.* Prijs *f* 1,25.

3°. **SCHADUWBEELDEN**

UIT DE BRIEVEN EN HET GESCHRIJF VAN *EUTYPHRON*, AAN ZIJNE NEEF EN HARTVRIEND *ALCIMUS;* VAN *J. B. CHRISTEMEIJER*. *f* 0,80.

*** Bij J. OOMKENS, te *Groningen*, is dit jaar gedrukt, te bekomen bij SCHALEKAMP VAN DE GRAMPEL en BAKKER, te *Amsterdam*, en alom:

RAMON DE LA SAGRA, *REIS* door *NEDERLAND* en *BELGIE*, met toepassing op het *LAGER ONDERWIJS*, de *INSTELLINGEN VAN LIEFDADIGHEID* en de *GEVANGENISSEN* in die beide landen, in 2 deelen. Het 2de deel, *BELGIE* . . . . à *f* 3-00.

Dito 2 deelen, *NEDERLAND* en *BELGIE* . . . à *f* 6-00.

Prof. P. HOFSTEDE DE GROOT, *Wat moeten wij, Godgeleerden in de NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK nu doen?* Eene *TOESPRAAK* aan de *Theologische Studenten*, bij het openen zijner Akademische lessen, den 7 Sept. 1842. à *f* 0-30.

Dom. A. RUTGERS VAN DER LOEFF, *ANTWOORD* aan den Heer P. J. ELOUT, op Z. E. G. Brief over *het Adres van dezen aan de Synode* . . . . à *f* 0-50.

Dr. H. ASCHENDORF, de *Geneeskracht* en *wijze van gebruik* van het *ZWAVELBAD* bij *BENTHEIM*, in zakform, à *f* 1.00.

STEPHAN BRANDT, Hz., *MEETKUNDIG REKENBOEK*, beschouwend en werkdadig ingerigt ten dienste der *SCHOLEN*; tweede druk, vermeerderd met een *Vervolg* en *twee platen*, en dus met XIII *uitslaande platen* . . . . à *f* 2-00.

A. MORTGENS, *PAARDENKOOPERS HANDBOEK*, of ontsluijerde geheimen van alle *Handelsvoordeelen en verfraaijingkunsten* der *PAARDEN*, om bij den in- en verkoop van *PAARDEN* met voordeel te kunnen handelen en zich tegen schade en bedrog te hoeden . . . . à *f* 1-25.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.